

Creation of Pedagogical Conditions for the Formation of Value Consciousness in Students of Ukrainian Universities

Olena Fediunina ^{1*}

¹ Bogdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University, Zaporizhzhia (Ukraine). Teacher-intern at the Department of Ukrainian Language.

* **Corresponding author**, e-mail: elena.fedyunina31@gmail.com

ARTICLE INFO

Received:

7 May 2024

Revised:

10 May 2024

Accepted:

14 May 2024

Published online:

23 May 2024

Copyright © 2024

by author

DOI: [10.5281/zenodo.12206184](https://doi.org/10.5281/zenodo.12206184)

ABSTRACT

The value sphere is a psychological mechanism that actively participates in the processes of self-regulation of activity and personality development. Personal values form the internal foundation of a person, which can be interpreted as an ethical value orientation. This orientation provides a holistic subjective understanding of individual acts of human behavior and helps to predict his behavior in various situations. Personal values gain significance when a person directs his efforts to understanding his own meaning sphere and his "I". The formation of value consciousness among students is an important aspect of the educational process in Ukrainian universities. This task requires the creation of special pedagogical conditions that will contribute to the development of students' deep understanding and acceptance of basic moral, ethical and social values. Key steps include integrating values education into curricula, actively using interactive learning methods, supporting extracurricular activities, creating a conducive learning environment, involving teachers and administration, and evaluating and reflecting on the effectiveness of value education programs. The implementation of these pedagogical conditions will help create an environment where students can not only acquire knowledge, but also develop their value consciousness, which is key to the formation of responsible and conscious citizens.

Key words:

value consciousness, pedagogical conditions, ethical value, educational programs

Citation in APA style

Fediunina, O. (2024). Creation of pedagogical conditions for the formation of value consciousness in students of Ukrainian universities. *2024 2nd International Conference. The Teaching, Learning, Medical and Psychological Support as Challenges of 21st Century: Preschool, Secondary, Extracurricular, Vocational, Higher and Postgraduate Education* (No. 21es1), Warsaw, Poland. East European Association of Scientists. <https://doi.org/10.5281/zenodo.12206184>

Створення педагогічних умов для формування ціннісної свідомості у студентів українських університетів

Олена Ігорівна Федюніна ^{1*}

¹ Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, Запоріжжя (Україна). Викладач-стажист кафедри української мови.

* *Автор-кореспондент*, e-mail: elena.fedyunina31@gmail.com

СТАТТЯ

отримана:

7 травня 2024 р.

переглянута:

10 травня 2024 р.

прийнята:

14 травня 2024 р.

опублікована

онлайн:

29 травня 2024 р.

Авторське право

© 2024 автора

DOI: [10.5281/zenodo.12206184](https://doi.org/10.5281/zenodo.12206184)

АНОТАЦІЯ

Ціннісна сфера є психологічним механізмом, що активно бере участь у процесах саморегуляції діяльності та розвитку особистості. Особистісні цінності формують внутрішній фундамент особистості, який можна трактувати як етичну ціннісну орієнтацію. Ця орієнтація забезпечує цілісне суб'єктивне розуміння окремих актів поведінки людини і допомагає передбачити її поведінку в різних ситуаціях. Особисті цінності набувають значущості, коли людина спрямовує свої зусилля на осмислення власної смислової сфери і свого «Я». Формування ціннісної свідомості у студентів є важливим аспектом виховного процесу в українських університетах. Це завдання вимагає створення спеціальних педагогічних умов, які сприятимуть розвитку у студентів глибокого розуміння і прийняття основних моральних, етичних та соціальних цінностей. Ключові кроки включають інтеграцію ціннісної освіти в навчальні програми, активне використання інтерактивних методів навчання, підтримку позанавчальної діяльності, створення сприятливого навчального середовища, залучення викладачів і адміністрації, а також оцінку та рефлексію ефективності програм ціннісного виховання. Впровадження цих педагогічних умов допоможе створити середовище, де студенти зможуть не лише здобувати знання, але й розвивати свою ціннісну свідомість, що є ключовим для формування відповідальних і свідомих громадян.

Ключові слова:

ціннісна свідомість, педагогічні умови, етична цінність, освітні програми

Цитування:

Федюніна О. І. Створення педагогічних умов для формування ціннісної свідомості у студентів українських університетів. *The Teaching, Learning, Medical and Psychological Support as Challenges of 21st Century: Preschool, Secondary, Extracurricular, Vocational, Higher and Postgraduate Education* : 2nd International Conference, May 21-22, 2024. Warsaw, Poland : East European Association of Scientists, 2024. No. 21es1. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.12206184>

Introduction / Вступ

У психологічному тлумачному словнику В. Шапара зазначено: «Цінність - поняття, що використовується у філософії та соціології для позначення об'єктів, явищ, їхніх властивостей, а також абстрактних ідей, які втілюють суспільні ідеали і служать еталоном належного» (Boichenko, 2014, p. 24). Поняття «система цінностей» відображає сутність життєдіяльності та історичний образ життя конкретної соціальної спільноти через конкретизацію системи діяльності та суспільних відносин. Конкретна система цінностей проявляється у феноменах, що пов'язані з певними формами життєдіяльності, під час якої цінності поступово засвоюються особистістю. Цей процес включає трансформацію цінностей із зовнішніх суспільних явищ у суб'єктивно значущі для самої особи. Ціннісна сфера є психологічним механізмом, що активно бере участь у процесах саморегуляції діяльності та розвитку особистості.

Results / Результати

Особистісні цінності формують внутрішній фундамент особистості, який можна трактувати як етичну ціннісну орієнтацію. Ця орієнтація забезпечує цілісне суб'єктивне розуміння окремих актів поведінки людини та допомагає передбачити її поведінку в різних ситуаціях (Shapar, 2007, p. 39). Особисті цінності набувають значущості, коли людина спрямовує свої зусилля на осмислення власної смислової сфери та свого «Я». Формування особистісних цінностей пов'язане з динамікою процесів усвідомлення, що включають різні види вербалізації та перенесення когнітивних зусиль на власну смислову сферу. Психологічна структура особистості являє собою єдність і взаємозв'язок трьох основних аспектів психологічної реальності: діяльності, свідомості і особистісної сфери, яка визначається головним чином такими компонентами, як спрямованість і самосвідомість. Послідовний цілісний підхід до аналізу особистості призвів до виділення важливої узагальненої форми фіксації особистісного досвіду – "цінності", яка поєднує спрямованість особистості, виділення певної сторони дійсності та усвідомлення свого "Я". Таким чином, цінність є важливою характеристикою психологічної структури особистості і визначає:

- спрямованість суб'єкта на реалізацію відношень, відповідних певній цінності та діяльності;
- зміст уявлення про своє "Я", що відповідає спрямованості;
- виділення у свідомості певного предметно-діяльнісного змісту та його ключову роль у формуванні самосвідомості особистості.

Формування ціннісної свідомості у студентів є важливим аспектом виховного процесу в українських університетах. Це завдання вимагає створення спеціальних педагогічних умов, які сприятимуть розвитку у студентів глибокого розуміння і прийняття основних моральних, етичних та соціальних цінностей. Ось кілька ключових кроків для досягнення цієї мети:

1. Інтеграція ціннісної освіти в навчальні програми:

- включення курсів, що акцентують увагу на моральних та етичних питаннях;
- використання міждисциплінарного підходу для обговорення цінностей у різних предметах.

2. Активне використання інтерактивних методів навчання:

- обговорення реальних кейсів та етичних дилем у форматі семінарів та дискусій;
- залучення студентів до рольових ігор та моделювання ситуацій, що вимагають прийняття ціннісних рішень.

3. Підтримка позанавчальної діяльності:

- організація волонтерських програм та соціальних проектів, що сприяють розвитку емпатії та соціальної відповідальності;
- проведення культурних заходів, лекцій та майстер-класів, присвячених темам ціннісної орієнтації.

4. Створення сприятливого навчального середовища:

- забезпечення відкритого і толерантного клімату в університеті, де студенти можуть вільно виражати свої думки і погляди;
- виховання поваги до різних культурних і соціальних традицій.

5. Залучення викладачів і адміністрації:

- підготовка викладачів до роботи з ціннісною тематикою через спеціальні тренінги та семінари;
- активна участь адміністрації у створенні умов для реалізації ціннісних програм та ініціатив.

6. Оцінка та рефлексія:

- регулярна оцінка ефективності програм ціннісного виховання через опитування студентів та аналіз їхньої участі у відповідних заходах;
- заохочення студентів до рефлексії щодо власних цінностей та їхньої ролі у житті.

Conclusions / Висновки

Впровадження цих педагогічних умов допоможе створити середовище, в якому студенти українських університетів зможуть не лише здобувати знання, але й розвивати свою ціннісну свідомість, що є ключовим для формування відповідальних і свідомих громадян.

References

- Boichenko, N. M. (2014). Etychni aspekty universytetskykh tsinnostei [Ethical aspects of university values]. *Sofia. Humanitarian and Religious Studies Bulletin*, (1), 37–43. http://nbuv.gov.ua/UJRN/sophia_2014_1_12 (in Ukrainian).
- Shapar, V. B. (Ed.). (2007). Suchasnyi tlumachnyi psykholohichniy slovnyk [Modern explanatory psychological dictionary]. Prapor. (in Ukrainian).